

DATUM 3-10-2022

AAN Provinciale Staten

VAN Gedeputeerde Rob van Muilekom

ONDERWERP Stand van zaken motie 69 "Op de schouders van onze voorouders"

In vervolg op de statenbrief "Beantwoording motie "Restaureren is anticiperen" informeer ik u over de stand van zaken ten aanzien van de afdoening van (vervolg)motie 69 "Op de schouders van onze voorouders": Naar aanleiding van het onderzoek door bureau Fenicks naar de restauratiebehoefte bij rijksmonumenten (exclusief woonhuizen), zowel voor Nederland als geheel als per provincie (2021, in opdracht van IPO), heeft u de motie "Restaureren is anticiperen" aangenomen. Daarmee werd gevraagd welke eigenaren van iconische monumenten met een grote restauratieopgave (> € 1 miljoen) binnen vier jaar willen starten met restaureren. Ten behoeve van de beantwoording van deze motie zijn in maart 2022 de eigenaren van de 14 iconische monumenten met een grote restauratieopgave die in het IPO-rapport genoemd worden, benaderd. De eigenaren kregen vragen voorgelegd ten aanzien van de urgentie van de restauratie, de startdatum, de geschatte subsidiabele restauratiekosten en de financiering. Dit heeft geresulteerd in een lijst van 11 grote en urgente restauratieopgaven met een geschatte totale opgave van € 118.600.000,-. Via de statenbrief "Beantwoording motie "Restaureren is anticiperen" bent u hierover geïnformeerd (zie bijlage). U treft de toen geleverde lijst onderaan deze brief nogmaals aan.

Bij de behandeling van de Kadernota 2023-2026 in Provinciale Staten op 29 juni jl. heeft u deze statenbrief besproken en heeft u ingestemd met het voorstel van Gedeputeerde Staten om in de Kadernota 2023 € 1 miljoen beschikbaar te stellen voor één van de grote opgaven, de restauratie van veertien molens van Het Utrechts Landschap. In dezelfde vergadering heeft u door middel van de motie: "Op de schouders van onze voorouders" uitgesproken de achterstand in de restauratieopgave te willen wegwerken en het college van Gedeputeerde Staten opgedragen om:

"Bij de meerjarenbegroting 2023-2026 voorbereidend werk te doen voor de financiering van de restauratieopgave:

- Waar relevant en in aanvulling op de informatie in SB een actueel en nader inzicht te bieden in de mogelijke nieuwe projecten die zich in 2022 dan wel in de eerstvolgende jaren aandienen m.b.t. eigendomsverhoudingen, wettelijke verplichtingen die daarmee samenhangen, mogelijke financiers (zoals Rijk, eigenaren, provincie en derden) en hun financiële bijdrage in de opgave en een overzicht van financieringsinstrumenten en budgetten die door de provincie zijn in te zetten (zoals -revolverende-leningen, subsidies);
- Aan te geven wat nog gedaan moet worden om bij de coalitieonderhandelingen na de Provinciale Statenverkiezingen keuzes te kunnen maken t.a.v. de gehele restauratieopgave en de rol van de provincie Utrecht daarin."

In de motie wordt een actualisatie van de bestaande lijst van 11 projecten gevraagd. De eigenaren zijn in maart 2022 ten behoeve van de motie Restaureren is anticiperen bevroegd. We hebben contact met de eigenaren en constateren dat er sindsdien geen nieuwe ontwikkelingen zijn. Ook zijn er geen nieuwe projecten in beeld gekomen die in 2023 kunnen gaan starten. Het is voor eigenaren van dit soort grote urgente restauratieprojecten een opgave en zoektocht om een sluitende financiering te krijgen. Eigenaren moeten schaken op verschillende borden met verschillende onzekerheden bij de diverse financieringsbronnen. Zicht op nieuwe / extra financiële impulsen is voor een eigenaar immer welkom.

Om hiertoe aanvullende informatie te krijgen, zoals in de motie “Op de schouders van onze voorouders” gevraagd, is bureau Hylkema Erfgoed gevraagd om in aanvulling op de Statenbrief van juni 2022 en op basis van de vragen in de motie onderzoek te doen naar en te rapporteren over:

- Hoe kunnen grote restauraties gefinancierd worden?
- Welke instrumenten zijn er en welke nieuwe instrumenten kunnen er beschikbaar komen?
- Welke rol(len) kan de provincie in de (wereld van de) financiering van de grote restauratie-opgave spelen?

De resultaten van dit onderzoek zullen, begeleid met een beleidssuggestie, als rapport meegegeven worden bij het overdrachtsdocument voor het nieuwe college, ten behoeve van de coalitieonderhandelingen.

Wij zullen u ook de rapportage ter informatie toezenden; naar verwachting voor het einde van het jaar. Met de afronding van dit onderzoek en opname in het overdrachtsdocument acht ik deze motie afgedaan.

NB: In de statenbrief is al aangekondigd dat IPO bij het Rijk gelobbyd heeft voor continuering van het extra rijksbudget van € 100 miljoen voor grote restauraties ook in de huidige regeringsperiode (totaalbedrag voor vier jaar). In het kader van de beleidsnota ‘Erfgoed telt’ was dit bedrag voor de periode 2018-2021 incidenteel vrijgemaakt voor dit doel. De lobby heeft echter niet geleid tot extra budget voor monumentenzorg in het coalitieakkoord. De IPO-lobby is gecontinueerd, maar op Prinsjesdag, bij de bekendmaking van de rijksbegroting, is duidelijk geworden dat er geen extra middelen voor de grote restauratieopgaves beschikbaar komen en ook geen verhoging van het bestaande restauratiebudget. Naar verwachting zal het Rijk hooguit op incidentele basis voor specifieke projecten extra budget vrijmaken.

	Naam Monument	Geschatte kosten restauratie	Te restaureren onderdelen	Te verwachten dekking (volgens informatie van de eigenaar)
1	Stadsbinnengrachten en Werven – Bruggen Utrecht	€ 42.700.000	Walmuren, kluiswanden en kelders	Gemeente Utrecht (als eigenaar), bijdrage particuliere eigenaren, Rijk, provincie Utrecht
2	Paleis Soestdijk - ensemble	€ 30.000.000	Onder andere het paleis, de tuin en de Koninklijke Stallen inclusief verduurzaming	Rijk, provincie Utrecht, bancaire financiën en opbrengst van de nieuwbouw kazerneterrein
3	Kasteel Nyenrode	€ 8.000.000	Fundering, gevel, dak en onderdelen van het interieur van het kasteel	Restauratiesubsidie, fondsenwerving en eigen middelen
4	Lunetten I, II, III, IV	€ 2.000.000	Kazematten en bekledingsmuren	Nog niet bekend
5	Fort Honswijk	€ 7.500.000	Inlaadsluis en geweergalerij, fortwallen en borstwering constructies, toren en kelder, voormalige manschappen kantine/eetzaal	Fondsen, subsidie van overheden en eigen middelen
6	Domkerk complex	€ 6.000.000	Dak, ornamenten, zuidzijde en kloostergang	Fondsen, subsidie van overheden, crowdfunding
7	Gevangenis Wolvenplein	€ 2.700.000	Cellencomplex met twee dienstwoningen, de kerk, de luchtplaats met ringmuur en smeedijzeren hek aan stadszijde	Bancaire financiering en provincie Utrecht
8	Slot Zeist - Kademuren	€ 13.500.000	Kademuren, bruggenhoofden en oevers restauratie inclusief duurzaamheidsmaatregelen	Rijks- en/of provinciale subsidies
9	Molens het Utrechts Landschap (inmiddels 1 miljoen toegezegd)	€ 2.200.000	Molenroeden	Rijk (SIM), provincie Utrecht, eigen middelen
10	Stijkkamers Kasteel Loenersloot	€ 1.000.000	18e-eeuwse kamers met behangsels, stucplafonds en betimmeringen	Fondsen, crowdfunding, provincie Utrecht
11	O.L.V. ter Eemklooster	€ 3.000.000	Klooster en schoolgebouwen	Bancaire financiering, Rijk (SIM) en provincie Utrecht
12	Totaal	€ 118.600.000	n.v.t.	n.v.t.